

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **11 października 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Alicja Podczaska
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSA Ewa Madera (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **11 października 2012 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **R. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.**

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **16 maja 2012 r.** sygn. akt **IV U 967/11**

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od wnioskodawcy R. D. kwotę 120 zł (słownie: sto dwadzieścia zł) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w drugiej instancji.**

Sygn. akt III AUa 700/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. decyzją z

12 lipca 2011 roku przywołując brzmienie przepisów art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak

i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stwierdził brak prawa wnioskodawcy R. D. do emerytury z uwagi na niewykazanie co najmniej piętnastoletniego okresu pracy w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy odmówił uwzględnienia do stażu pracy w szczególnych warunkach, zatrudnienia wnioskodawcy w Spółdzielni Kółek Rolniczych w P. w okresie od 1 maja 1972r. do 31 grudnia 1973 r. i od 1 stycznia 1974r. do 31 grudnia 1991r. zaznaczając, iż z przedłożonego przez niego świadectwa pracy z 31 grudnia 1991 r. wynika, iż oprócz pracy na stanowisku kierowcy ciągnika zajmował on również stanowisko kierownika Zakładu Usług (...), a brak jest informacji, w jakim faktycznie okresie był zatrudniony wyłącznie na stanowisku kierowcy ciągnika.

W odwołaniu od powyższej decyzji R. D. domagając się ponownej oceny dokumentów przedłożonych przez niego do wniosku o emeryturę, podniósł, iż na stanowisku kierowcy ciągnika pracował przez okres 18 lat i 10 miesięcy, a jako kierownik ZUM około 10 miesięcy, do czasu likwidacji SKR P..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie przywołując argumentację, która legła u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Po rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie, wyrokiem z 16 maja 2012 r. oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy ustali, iż R. D. (ur. (...)), wnioskiem z 21 czerwca 2011 r. wystąpił od organu rentowego o przyznanie prawa do emerytury, przedkładając dokumentację potwierdzającą przebieg jego zatrudnienia, w tym świadectwo pracy w szczególnych warunkach wystawione bez oznaczenia daty jego wydania.

Na okoliczność czy wnioskodawca w spornym okresie zatrudnienia pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach i czy okres takiej pracy wyniósł łącznie co najmniej piętnaście lat, Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu organizacji i zarządzania przemysłem. W wydanej opinii biegły stwierdził, iż okres zatrudnienia odwołującego R. D. na stanowisku kierownika ZUM nie może zostać zakwalifikowany jako praca w szczególnych warunkach. Jednocześnie zazaczył, iż praca kierowcy ciągnika w jednostkach typu Spółdzielni Kółek Rolniczych w tym SKR P. sprowadzała się do świadczenia pracy

w trzech obszarach tj. wykonywania prac związanych z obsługą ciągnika i maszyn rolnych, prac związanych z obsługą ciągnika i przyczepy (prace transportowe) świadczonych na potrzeby jednostki organizacyjnej, jak również na rzecz jednostek zewnętrznych np. przewóz materiałów budowlanych oraz prac związanych z bieżącym i okresowym remontem ciągników i maszyn rolniczych, które wykonywane były

w okresach zimowych od grudnia do marca. Mając na uwadze powyższe po wyłączeniu sezonów zimowych z okresu zatrudnienia wnioskodawcy na stanowisku kierowcy ciągnika w okresie od 1.05.1972 r. do 31.01.1991 r., biegły uznał, iż mógł on wykonywać pracę kwalifikowaną kierowcy ciągnika w łącznym wymiarze 13 lat i 3 miesięcy. Dowód ten Sąd Okręgowy uznał za wiarygodny. Oceniając z kolei zawnioskowany przez odwołującego dowód z zeznań świadków Sąd I instancji zazaczył, że osoby te pracowały wspólnie z wnioskodawcą, a dalej przyjął że ich zeznania nie budzą wątpliwości, bowiem świadkowie zgodnie podali, w jakich warunkach i jakiego rodzaju czynności wnioskodawca wykonywał w ramach stosunku pracy, jakkolwiek

z zeznań tych nie wynika, iż jego praca była wykonywana w szczególnych warunkach. W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ostatecznie przyjął, iż R. D. w okresie zatrudnienia w SKR w P. nie pracował na stanowiskach pracy zaliczanych jako praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a tym samym nie wykazał co najmniej piętnastoletniego okresu zatrudniania w tak określonych warunkach. Tym samym brak było podstaw do przyznania mu wcześniejszej emerytury, o której stanowi art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W podstawie prawnej orzeczenia powołano ponadto art. 477¹⁴§1 kpc.

W wywiezionej od powyższego wyroku apelacji wnioskodawca zaskarżając w całości kwestionowane orzeczenie zarzucił naruszenie art. 233 §1 kpc, przez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności opinii biegłego sądowego, jak również zeznań słuchanych w sprawie świadków. W uzasadnieniu apelujący zakwestionował ustalenia sądu poczynione w odniesieniu do prac wykonywanych przez niego

w sezonie zimowym. Zaakcentował, iż świadkowie zeznający w sprawie potwierdzili, iż poza sezonem prac polowych wykonywał on głównie prace w szczególnych warunkach.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie odwołania i przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie kosztów postępowania za drugą instancję według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, ustalił i zważył, co następuje :

Apelacja wnioskodawcy R. D. nie jest uzasadniona, bowiem wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 16 maja 2012 r. (sygn. IV U 967/11) jest zgodny z prawem.

Na wstępie niniejszych rozważań należy zauważyć, iż przedmiotem postępowania jest kwestia uprawnień do świadczenia emerytalnego w obniżonym wieku

z tytułu powoływania się wnioskodawcy na spełnienie przesłanek wymienionych w art. 184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego

1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podane normy umożliwiają skuteczne ubieganie się o emeryturę po wykazaniu stażu emerytalnego (tj. okresów składkowych i nieskładkowych) w wymiarze 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w wieku obniżonym o pięć lat od wieku powszechnego (czyli 55 lat w przypadku kobiet i 60 lat dla mężczyzn), po wykazaniu do dnia wejścia w życie ustawy tj. do 1 stycznia 1999 roku co najmniej piętnastu lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jak i po spełnieniu przesłanki rozwiązania stosunku pracy przez ubezpieczonych będących pracownikami oraz pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego lub złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. Z ustaleń dokonanych przez Sąd pierwszej instancji i nie kwestionowanych przez organ rentowy wynika, że wnioskodawca posiada wymagany staż emerytalny (łącznie okresów składkowych i nieskładkowych wynoszący 27 lat, 4 miesiące i 21 dni), osiągnął 60 lat życia, rozwiązał stosunek pracy oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Jediną kwestią sporną jest to, czy legitymuje się on co najmniej piętnastoletnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przypadającym przed dniem wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przypomnieć należy, że organ rentowy nie uznał jako pracy w szczególnych warunkach dowodzonego przez wnioskodawcę okresu zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w P. od 1 maja 1972 r. do 31 grudnia 1991 r.

Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy uznał, powołując się na opinię biegłego sądowego specjalisty do spraw organizacji i zarządzania przemysłem, iż w spornym okresie R. D. nie pracował na stanowiskach pracy zaliczanych w świetle powołanych wyżej przepisów, jako praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Analizując akta sprawy jak również akta organu rentowego tutejszy Sąd, jako sąd meriti, dzieląc ostatecznie ocenę prawną sprawy zaprezentowaną przez Sąd Okręgowy o niezasadności złożonego przez wnioskodawcę odwołania od decyzji organu rentowego z 12 lipca 2011 r., zwraca uwagę na niekonsekwencję Sądu pierwszoinstancyjnego w zakresie dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych. Sąd ten bowiem wskazuje – powołując się w tym zakresie na opinię biegłego sądowego - iż skarżący w spornym okresie nie pracował na stanowiskach pracy zaliczanych jako praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Takiemu stwierdzeniu przeczy jednak nie tylko sama treść opinii biegłego ale i zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, który potwierdza, że R. D.

w spornym okresie pracował między innymi na stanowisku kierowcy ciągnika, które to zatrudnienie jest uwzględniane jako praca w szczególnych warunkach. Podkreślić należy, że w opinii biegły zwrócił uwagę na trzy aspekty pracy kierowcy ciągnika wykonywanej w spółdzielniach rolniczych, wskazując, iż osoba zatrudniona na takim stanowisku wykonywała zarówno prace polowe przy użyciu ciągnika i sprzętu rolnego, prace transportowe świadczone na rzecz zatrudniającej jednostki jak i na rzecz jednostek zewnętrznych, jak również prace związane z bieżącym i okresowym

remontem ciągników i maszyn rolniczych. Powyższe znajduje potwierdzenie w zeznaniach słuchanych w sprawie świadków, którzy zgodnie podają, iż w zakresie ich obowiązków jako traktorzystów było świadczenie usług rolniczych przy orkach, sianokosach, opryskach, jak też wykonywanie usług przewozowych w tym na rzecz innych jednostek, a także remontowanie sprzętu rolnego, co odbywało się w okresie zimowym (zeznania świadka C. O.). Ponadto, w okresie zimowym oprócz naprawy sprzętu, czy usług transportowych wykonywali oni również usługi związane z posypywaniem dróg piaskiem i solą. Biegły nie zaprzecza, że i takie czynności wnioskodawca mógł wykonywać, jednak czynności te w jego ocenie nie miały charakteru pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Podzielając zatem opinię biegłego przyjąć należało, że w spornym okresie zatrudnienia skarżący wykonywał pracę traktorzysty - kierowcy ciągnika, jednak nie wykazał on aby pracą taką stale i w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył co najmniej przez piętnastoletni okres. Odnosząc się z kolei do zeznań słuchanych w sprawie na tę okoliczność świadków, podkreślić należy, że świadkowie ci - wbrew ustaleniom Sądu Okręgowego - nie pracowali wspólnie z R. D.. Byli bowiem zatrudnieni w innych filiach SKR odpowiednio w D. (świadek J. K.) oraz w SKR w P. (świadek C. O.), i jedynie incydentalnie spotykali oni wnioskodawcę, a to jak podają przy remoncie ciągników i sprzętu, a także na zebraniach. Trudno w tych okolicznościach przyjąć, iż mają oni pełną wiedzę o faktycznie wykonywanych przez wnioskodawcę codziennych czynnościach pracowniczych. Stąd też ich zeznania nie mogą stanowić miarodajnego dowodu na tę okoliczność, jakkolwiek są one wiarygodne w zakresie, w jakim odnoszą się do rodzaju czynności wykonywanych przez traktorzystów w SKR.

Kontynuując wywód podkreślić należy, odnosząc się do przedłożonych przez wnioskodawcę do akt rentowych dowodów mających potwierdzić charakter wykonywanej przez niego w spornym okresie pracy, a w szczególności do świadectwa pracy z 31 grudnia 1991 r. jak również świadectwa pracy sygnowanego datą 6 stycznia 1992r. oraz oryginału legitymacji ubezpieczeniowej, iż dokumenty te jako niewiarygodne, nie stanowią potwierdzenia dla tezy dowodzonej przez odwołującego. Pierwsze z oznaczonych świadectw pracy nie zawiera bowiem informacji o dacie objęcia przez R. D. funkcji kierownika Zakładu Usług (...), zaś kolejne wystawione zostało po likwidacji SKR w P., co rodzi wątpliwości, co do uprawnień osoby je wystawiającej do jego wydania.

W odniesieniu z kolei do miarodajności dowodu w postaci przedłożonej przez wnioskodawcę legitymacji ubezpieczeniowej serii AL. (...) zauważyć przyjdzie, że ubiegając się w roku 2004 o prawo do emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem złożył on do akt emerytalnych kopię tej legitymacji a treść wpisów widniejących na kopii stron 82-87, nie odpowiada tym zawartym w oryginale tego dokumentu, w którym dodatkowo widnieją wpisy, m.in. na stronie 86 w rubryce: „rodzaj wykonywanej pracy...” że do 31 stycznia 1991 r. wnioskodawca pracował na stanowisku traktorzysty, a od 1 lutego 1991 r. do 31 grudnia 1991 r. na stanowisku kierownika (...), jak również odnosząc się do lat 1981 – 1990 r. dodano zapis, że odwołujący zajmował stanowisko traktorzysty. Powyższe sugeruje, iż uczynione w tej legitymacji adnotacje – podobnie jak świadectwo pracy z roku 1992 - zostały sporządzone i przedstawione na potrzeby niniejszego postępowania, wyłącznie dla celów wykazania spełnienia warunków do uzyskania świadczenia, a nie mającego odzwierciedlać stanu rzeczywistego. Tym samym nie mogą stanowić wiarygodnego dowodu w sprawie na okoliczność wykonywania przez wnioskodawcę w spornym okresie zatrudnienia, pracy kierowcy ciągnika ujętej w wykazie a dziale VII poz. 3 stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Reasumując przyjąć zatem należało, że R. D. nie wykazał, aby w spornym okresie przez co najmniej piętnaście lat wykonywał stale, i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności wymienione w wykazie A załącznika do wskazanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., a tym samym, spełnienia przesłanek do przyznania świadczenia emerytalnego, wskazanych w art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009r. nr 153, poz. 1227 ze zmianami).

Z podanych przyczyn orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc.

(...)

(...)

(...)